

SLOVO ÚVODEM

Vážení čtenáři,

toto číslo je zaměřeno na problematiku suburbanizace.

Celá staletí se Evropa, zejména pak střední a tudíž i prostor Čech a Moravy, vyznačovala dlouhodobě stabilním systémem osídlení, neměnnou strukturou osídlení. Jednotlivá sídla se neměnila ani co do velikostí ani co do svého profilu a ani vzájemné vztahy a vazby mezi sídly, mezi městy a vesnicemi nedoznávaly významnějších změn. Teprve nástupem novověkého procesu industrializace doprovázeného procesem urbanizace byly založeny podmínky pro společnost v pohybu.

V první fázi šlo o vývoj s přednostním růstem měst, s přesunem váhy mezi venkovem a městem. V dalším pak šlo o vznik velkoměst doprovázený tvorbou širších urbanizovaných prostorů jako konurbací či sídelních aglomerací, až konečně současnost je charakterizována vznikem rozsáhlých prostorů s mimořádnou koncentrací obyvatel, socioekonomických aktivit i hmotného majetku.

Je-li první období spojováno s představou procesu urbanizace, pak druhé období bývalo nezdědka spojované s procesem metropolizace a konečně pro charakteristiku současnosti je stále častěji používáno označení proces urbanizace. Žijeme tedy v éře, pro kterou je příznačný pohyb, mobilita, akcelerace, změna. Tento celospolečenský pohyb a změna rezultuje v kategorický požadavek na adekvátní pohyb a změnu v oblasti znalostí a nových poznatků. Navíc uvedené procesy ani zdaleka nereprezentují pouze problematiku urbanistickou či územně technickou, ale rovněž a snad i především problematiku sociální, demografickou, ekonomickou, kulturní a rovněž problematiku životního prostředí. Proto musí být rozvojové otázky systematicky, důsledně a všestranně studovány a poznávány, aby bylo možno predikovat očekávaný rozvoj našeho státu, našich regionů, našich měst, naší sídelní soustavy. Neboť pohybu naše osídlení je rovněž významná ekonomická kategorie, která může nepříjemně determinovat náš současný i budoucí vývoj.

Snad i proto je nezbytné věnovat rozvojovým trendům zvýšenou pozornost, k čemuž se programově časopis *Urbanismus a územní rozvoj* hlásí.

Lze jen litovat, že úsilí naší vědeckovýzkumné a vývojové sféry v poznávání parametrů našeho současného a očekávaného vývoje je dosud nejen okrajové, ale snad lze říci, že i sporadické. Samozřejmě tento stav trochu souvisí s jistou dosavadní nejasností naší decizní sféry v této problematice.

Je pochopitelné, že v prvních transformačních letech byla na pořadu aktuálnější témata, ale pokročilost času, ukotvenost změn i postupná integrace do řady evropských institucí nastoluje i v této vědomostní oblasti dostatečnou a naléhavou společenskou objednávku.

*doc. Ing. Vítězslav Kuta, CSc.
předseda redakční rady časopisu*